YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
2 päivänä joulukuuta 1971 *

Asiassa 5/71,

Aktien-Zuckerfabrik Schöppenstedt, kotipaikka Schöppenstedt (Niedersachsen), edustajinaan johtokunnan puheenjohtaja Rudolf Schrader ja varapuheenjohtaja Alfred Isensee, avustajinaan asianajajat Arved Deringer, Claus Tessin, Hansjürgen Herrmann ja Jochim Sedemund, Köln, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Marc Baden, 1 boulevard Prince-Henri,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen neuvosto, asiamiehenään neuvoston oikeudellisen yksikön pääjohtaja Ernst Wohlfahrt, avustajanaan neuvoston oikeudellinen neuvonantaja Hans Jürgen Lambers, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin oikeudellisen yksikön johtaja J. N. Van den Houten, 2 place de Metz,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii ETY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti vahingonkorvausta; vahinko on aiheutunut sokerin kansallisten hintojen ja 1 päivästä heinäkuuta 1968 voimassa olevien hintojen välisen erotuksen korvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä annetusta neuvoston asetuksesta (ETY) N:o 769/68,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat J. Mertens de Wilmars ja H. Kutscher, tuomarit A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Monaco (esittelevä tuomari) ja P. Pescatore,

julkisasiamies: K. Roemer,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

PERUSTELUT

1 Aktien-Zuckerfabrik Schöppenstedt -yritys on nostanut kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 13.2.1971 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan ETY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan nojalla velvoittamaan neuvosto korvaamaan vahinko, jonka se on aiheuttanut kyseiselle yritykselle antamalla sokerin kansallisten hintojen ja 1 päivästä heinäkuuta 1968 voimassa olevien hintojen välisen erotuksen korvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä 18 päivänä kesäkuuta 1968 asetuksen (ETY) N:o 769/68 (EYVL 1968, N:o L 143).

Pääasiallisesti yritys vaatii neuvostoa maksamaan sille Saksan aiempaan raakasokerin hintaan nähden aiheutunutta tulonmenetystä vastaavan 38 852,78 laskentayksikön eli 155 411,13 Saksan markan suuruisen summan.

Toissijaisesti yritys vaatii sille aiheutuneen vahingon korvaamista myös muulla tavalla.

Tutkittavaksi ottaminen

2 Neuvosto vastustaa kanteen tutkittavaksi ottamista vedoten ensiksi siihen, että kanteella ei tosiasiallisesti pyritä korvauksen saamiseen neuvoston virheestä aiheutuneesta vahingosta, vaan riidanalaisen säädöksen oikeusvaikutusten poistamiseen.

Kanteen tutkittavaksi ottaminen tekisi tyhjäksi perustamissopimuksessa

määrätyn oikeussuojajärjestelmän ja erityisesti perustamissopimuksen 173 artiklan toisen kohdan, jonka mukaan yksityiset eivät voi nostaa kumoamiskannetta asetuksia vastaan.

3 Perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan vahingonkorvauskanne on luotu itsenäiseksi kannetyypiksi, jolla on oma tehtävänsä kannetyyppien joukossa ja jonka nostamisen edellytykset määräytyvät sen erityisen tarkoituksen perusteella.

Vahingonkorvauskanne eroaa kumoamiskanteesta siinä, että sillä pyritään tietyn toimenpiteen poistamisen asemesta korvauksen saamiseen vahingosta, jonka toimielin on aiheuttanut tehtäviään suorittaessaan.

4 Neuvosto korostaa, että pääasialliset vaatimukset olisi jätettävä tutkimatta myös sen vuoksi, että niissä edellytetään kanteen kohteena olevan säännöstön korvaamista uudella, kantajan esittämien perusteiden mukaisella säännöstöllä, eikä yhteisöjen tuomioistuimella ole toimivaltaa määrätä tällaista korvaamista tehtäväksi.

5 Pääasiallisilla vaatimuksilla pyritään ainoastaan vahingonkorvauksen ja siten sellaisen etuuden myöntämiseen, jonka tarkoituksena on tuottaa yksinomaan kantajaan kohdistuvia oikeusvaikutuksia.

Näin ollen tämä peruste on hylättävä.

6 Vastaaja korostaa edelleen, että jos korvausvaatimukseen suostuttaisiin, yhteisöjen tuomioistuin joutuisi kanteen kohteena olevan vahingon suuruuden määrittämiseksi vahvistamaan hintoja koskevan hyvityksen suorittamisperusteet, jolloin se tulisi loukanneeksi neuvoston harkintavaltaa säädösten antamisessa.

7 Kanteen kohteena olevan hyvityksen laskennassa sovellettavien perusteiden määrittäminen ei liity asian tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin vaan asiaratkaisun harkitsemisen yhteyteen.

8 Lopuksi vastaaja vaatii toissijaisen vaatimuksen jättämistä tutkimatta, koska vaatimus on epäselvä eikä sen perusteista ole annettu mitään selvitystä.

9 Vaatimus, joka koskee minkä tahansa vahingonkorvauksen saamista, ei ole tosiasiallisesti riittävän täsmällinen ja se on näin ollen jätettävä tutkimatta.

10 Kanne voidaan näin ollen ottaa tutkittavaksi ainoastaan sen pääasiallisten vaatimusten osalta.

Pääasia

11 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa yhteisön sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu edellyttäisi säädökseltä, josta vahingon väitetään aiheutuneen, vähintään lainvastaista luonnetta.

Kun on kysymys lainsäädäntötoimesta, johon sisältyy talouspolitiikkaa koskevia valintoja, yhteisö voi olla tällaisessa vastuussa yksityisille kyseisen lainsäädäntötoimen vaikutuksesta mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan määräysten perusteella ainoastaan, jos kyseessä on kyllin selkeä ylemmäntasoisen, yksityisiä suojaavan oikeussäännön rikkominen.

Näin ollen yhteisöjen tuomioistuimen on tässä asiassa tarkasteltava ensisijaisesti sitä, onko tällaista rikkomista tapahtunut.

12 Asetuksen (ETY) N:o 1009/67 37 artiklan 1 kohdan, jossa neuvostolle annetaan tehtäväksi antaa säännökset sokerin kansallisten hintojen ja 1 päivästä heinäkuuta 1968 voimassa olevien hintojen välisen erotuksen korvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä, nojalla annetussa asetuksessa (ETY) N:o 769/68 jäsenvaltiolle, jossa valkoisen sokerin hinta on korkeampi kuin tavoitehinta, annetaan lupa myöntää hyvitystä niiltä valkoisen sokerin ja raakasokerin määriltä, jotka ovat olleet sen alueella vapaassa liikkeessä 1 päivänä heinäkuuta 1968 kello 0.00.

Kantaja korostaa, että niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa hinnat ovat alhaiset, kyseisessä asetuksessa säädetään sokerin varastoilta suoritettavasta maksusta ainoastaan, jos aiemmat hinnat ovat olleet alhaisemmat kuin 1 päivästä heinäkuuta 1968 alkaen voimassa oleva interventiohinta. Lisäksi kantaja väittää, että koska asetuksessa vahvistetaan eri perusteet sellaiseen jäsenvaltioon, jossa hinnat ovat korkeat, sijoittautuneiden sokerintuottajien oikeudelle hyvitykseen, asetus on perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan viimeisen alakohdan määräyksen vastainen, koska kyseisen alakohdan mukaan yhteisen hintapolitiikan tulee pohjautua yhteisiin perusteisiin ja yhdenmukaisiin laskentamenetelmiin.

13 Edellä tarkoitetussa eroavuudessa ei ole kysymys syrjinnästä, koska se on seurausta sokerin uudesta yhteisestä markkinajärjestelystä, jossa ei käytetä

yhtä kiinteää hintaa, vaan joka enimmäis- ja vähimmäishintoineen muodostaa hintakehyksen, jonka rajoissa tosiasiallinen hintataso määräytyy markkinoiden kehityksen mukaan.

Näin ollen ei voida kiistää sellaisen siirtymäkauden säännöstön perusteltavuutta, jossa maksuja määrätään suoritettavaksi ainoastaan, jos aiemmat hinnat ovat olleet vielä uusien hintojen vaihteluvälin alarajaa alhaisemmat, ja lupa hyvitykseen annetaan ainoastaan, jos hinnat ovat olleet tämän vaihteluvälin ylärajaa korkeammat, koska tällöin markkinamekanismien on arvioitu toimivan niissä tapauksissa, joissa hinnat ovat jo aiemmin olleet vahvistetuissa rajoissa.

14 Ottaen huomioon 1 päivästä heinäkuuta 1968 alkaen käyttöön otetun järjestelmän erityispiirteet neuvosto on lisäksi asetuksen (ETY) N:o 769/68 antaessaan täyttänyt asetuksen (ETY) N:o 1009/67 37 artiklan vaatimukset.

15 Kantajan väite, jonka mukaan asetus (ETY) N:o 769/68 on perustamissopimuksen 40 artiklan määräysten vastainen sen vuoksi, että raakasokerin varastoja koskevien tasaushyvitysten ja tasoitusmaksujen laskentamenetelmä on johdettu valkoiselle sokerille vahvistetusta laskentamenetelmästä, mikä kantajan mukaan voi saattaa raakasokerin tuottajat eriarvoiseen asemaan, on myös hylättävä.

Vaikka kantaja on olettamuksiin tukeutuen vakuuttanut, etteivät valitut laskentamenetelmät ole välttämättä johtaneet raakasokerin tuottajien osalta yhdenmukaisiin tuloksiin, kantaja ei ole kyennyt osoittamaan asian mahdollisesti olleen näin 1 päivänä heinäkuuta 1968.

16 Näin ollen kantajan vahingonkorvauskanne ei täytä edellä esitettyä edellytystä ja se on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

17 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kantaja on hävinnyt asian.

Näillä perusteilla

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten suulliset lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 40 ja 173 artiklan sekä 215 artiklan toisen kohdan,

ottaen huomioon 18 päivänä joulukuuta 1967 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1009/67 ja erityisesti sen 37 artiklan 1 kohdan,

ottaen huomioon 18 päivänä kesäkuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 769/68,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on hylännyt muut laajemmat tai vastakkaiset vaatimukset ja antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kanne hylätään perusteettomana.**

2) **Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Lecourt Mertens de Wilmars Kutscher

Donner Trabucchi Monaco Pescatore

Julistettiin Luxemburgissa 2 päivänä joulukuuta 1971.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti